

Strajki w Małopolsce 1981-1982

<https://odgrudniadogrudnia.ipn.gov.pl/gg/form/r3596130,Krakowskie-Przedsiębiorstwo-Budowlane-Zakład-Fabryka-Domow-Fadom-Krakow-Biezanow.html>
18.05.2024, 21:04

KRAKOWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE – ZAKŁAD FABRYKA DOMÓW „FADOM” KRAKÓW-BIEŻANÓW

Kraków woj. miejskie krakowskie

Data

10 XI 1982 r.

Liczebność strajkujących

ok. 100

Opis przebiegu strajku

10 XI 1982 r. ok. godz. 7.00 w Warsztacie Mechanicznym ZFD „Fadom” zebrało się ok. 100 pracowników, którzy dyskutowali o ogłoszeniu strajku. W zebraniu uczestniczył też Stanisław Tatar, były wieloletni pracownik „Fadomu” i przewodniczący KZ „S” (po wprowadzeniu stanu wojennego był internowany, następnie ze względu na autorytet wśród pracowników postanowiono przenieść go do innej jednostki organizacyjnej KPB – Bazy Sprzętu). S. Tatar przedostał się nielegalnie na teren „Fadomu” i zachęcał do podjęcia strajku. Z Warsztatów Mechanicznych pracownicy przeszli na Oddział Betonowni (Stacja Rozdziału Kruszywa zlokalizowana na 10 piętrze), ponieważ pojawiły się głosy, że w razie ataku ZOMO łatwiej będzie się tam bronić. Na oddziale przebywano do godz. 14.00 i nie pracowano. Próby nakłonienia robotników do podjęcia pracy, podejmowane kilkakrotnie przez kierownictwo zakładu, przedstawicieli struktur partyjnych oraz komisarza wojskowego, były nieskuteczne. Robotnicy nie chcieli dyskutować. Obawiano się, że osoba chcąca rozmawiać z dyrekcją zostanie uznana za przywódcę strajku. W akcji protestacyjnej wzięło udział ok. 100 osób z 247 obecnych w pracy (zakład zatrudniał ogółem 348 pracowników). Ostatecznie dyrekcja zdecydowała się na dyscyplinarne zwolnienie z pracy wszystkich uczestników akcji strajkowej. Ok. godz. 13.00 jeden z kierowników odczytał listę 96 zwolnionych osób. Ponadto zwolniono 5 pracowników umysłowych, którzy przyłączyli się

do akcji strajkowej (w tym kierownika warsztatu oraz dwóch mistrzów solidaryzujących się z załogą). O godz. 14.00 robotnicy się rozeszli. Nazajutrz uczestnicy strajku nie zostali wpuszczeni na teren zakładu, mimo że czekali przed bramą całą dniówkę, czyli do godz. 14.00. Powtórzyło się to kolejnego dnia, przy czym pracownicy zaczęli rozchodzić się wcześniej, już o godz. 11.00. Zwolnieni domagali się ponownego przyjęcia do pracy. Dodatkowo grupa osób niebiorących udziału w strajku skierowała 15 listopada do dyrektora pisemny apel o przyjęcie zwolnionych do pracy na dotychczasowych warunkach. Solidaryzując się ze zwolnionymi, część pracowników złożyła wypowiedzenie. Na skutek tych działań zwołano zebranie pracowników, na którym zadeklarowano obiektywne rozpatrzenie każdego podania złożonego w sprawie powtórnego przyjęcia do pracy. Specjalna komisja zakładowa większość podań rozpatrzyła pozytywnie, przyjmując pracowników z powrotem, ale na dużo gorszych warunkach i przy utracie ciągłości pracy. Ponowne zatrudnienie wiązało się z zaszeregowaniem niższym o dwie grupy płacowe, a także utratą 13. pensji, ciągłości pracy oraz urlopu w pełnym wymiarze. Przyjęto 74 pracowników fizycznych oraz 3 umysłowych. Spośród tych ostatnich dwie osoby zdegradowano do funkcji pracownika fizycznego. Osoby niebiorące udziału w strajku, które złożyły wypowiedzenie, wycofały swoje podania po przyjęciu zwolnionych do pracy. Zakład rozpoczął normalną produkcję dopiero 18 listopada. Zatrzymanie działalności produkcyjno-remontowej spowodowało straty w wysokości ok. 900 tysięcy złotych. 25 II 1983 r. Prokuratura Wojewódzka odmówiła wszczęcia dochodzenia w sprawie strajku.

autor hasła: dr Ryszard Ziobroń

Opis zakładu pracy

Przedsiębiorstwo podlegało pierwotnie Kombinatowi Budownictwa Mieszkaniowego Nowa Huta, a od 1976 r. Krakowskiemu Przedsiębiorstwu Budowlanemu jako Fabryka Domów „Fadom” Kraków-Bieżanów (1976–1983). 1 I 1983 r. z KPB wydzielono zakład „Fadom”, który odtąd funkcjonował samodzielnie jako Przedsiębiorstwo Produkcji Elementów Prefabrykowanych i Wyrobów Betonowych „Fadom” z siedzibą w Krakowie przy ul. Domagały 1. Przedsiębiorstwo zajmowało się m.in. produkcją wyrobów betonowych, wznoszeniem obiektów budowlanych i produkcją metalowych elementów stolarki budowlanej. Nie przetrwało transformacji gospodarczo-ustrojowej, w 2002 r. zakończono postępowanie upadłościowe.

autor hasła: dr Ryszard Ziobroń

Adresy zakładu pracy

Kraków, ul. Półanki Boczna 1 (aktualnie ul. Domagały 1).

Informacja z rocznika statystycznego

Wyciąg z Rocznika Statystycznego Województwa Miejskiego Krakowskiego 1983.

Wojewódzki Urząd Statystyczny w Krakowie ss. 34-35.

Ważniejsze dane o miastach i gminach

TABL. V ZATRUDNIENIE^{a/} W GOSPODARCE USPOŁECZNIONEJ

Stan w dniu 31 XII

MIASTA i GMINY	Ogółem		W tym kobiety		Z ogółem przypada na			
					sferę produkcji materialnej		sferę poza produkcją materialną	
	1981	1982	1981	1982	1981	1982	1981	1982
WOJEWÓDZTWO	416079	404414	185901	181416	306795	293879	109284	110535
MIASTA	384927	373220	171219	166370	283657	271285	101270	101933
Kraków	349064	337274	154649	150005	254992	242766	94072	94503
dz. Krowodrza	61766	60283	29664	28828	36221	34697	25545	25588
dz. Nowa Huta	93614	90453	30403	30428	79876	76121	13738	14332
dz. Podgórze	76620	74538	30273	29060	63395	61079	13225	13459
dz. Śródmieście	117064	112000	64309	61689	75500	70869	41564	41131
Dobczyce	1377	1578	602	626	1120	1299	257	279
Krzeszowice	3568	3591	1951	1876	2854	2844	714	747
Myślenice	8962	8814	4121	4173	6990	6780	1972	2034
Niepołomice	1977	1765	1082	852	1680	1509	297	256
Proszowice	2554	2507	1426	1432	1462	1403	1092	1104
Skawina	9660	9729	3912	3874	8245	8274	1415	1455
Słomniki	855	891	510	528	635	641	220	250
Sułkowice	244	1910	804	793	1780	1633	264	277
Wieliczka	4866	5161	2162	2211	3899	4136	967	1025
Wieś	31152	31194	14682	15046	23138	22594	8014	8600
Alwernia	1933	1999	780	801	1679	1728	254	271
Biskupice	254	246	145	139	142	132	112	114
Czernichów	911	877	484	477	610	560	301	311
Dobczyce	373	363	143	144	302	292	71	71
Drwinia	577	650	209	238	416	478	161	172
Gdów	1213	1241	676	671	882	900	331	341
Gołcza	770	717	329	312	569	516	201	201
Igołomia-Wawrzeńczyce	517	554	286	273	339	380	178	174
Iwanowice	364	370	216	229	188	182	176	188
Jerzmanowice-Przebinia	475	487	281	297	261	265	214	222
Kłaj	1178	1190	632	604	968	952	210	237
Kocmyrzów-Luborzyca	795	783	418	436	569	534	226	249
Koniusza	631	689	329	371	316	350	315	339
Krzeszowice	2977	2684	977	1011	2699	2335	278	349
Liszki	1080	1017	584	564	826	762	254	255
Michałowice	381	390	209	209	256	256	125	134
Mogilany	369	387	241	238	190	217	179	170
Myślenice	793	766	373	405	501	467	292	299
Niepołomice	1006	1115	332	445	829	882	177	233
Nowe Brzesko	535	531	272	270	390	374	145	157
Pcim	900	855	485	451	655	612	245	243
Proszowice	832	830	326	340	682	656	150	174
Raciechowice	460	482	250	275	292	297	168	185
Radziemice	219	243	109	117	140	158	79	85
Siepraw	442	407	239	239	318	285	124	122
Skąpa	944	972	531	536	683	682	261	290

Skawina	1115	1054	595	635	610	577	505	477
Słomniki	737	750	265	271	643	651	94	99
Sułkowice	233	275	127	156	142	157	91	118
Sułoszowa	305	325	200	222	170	178	135	148
Świątki Górne	1030	1004	496	473	872	825	158	179
Tokarnia	355	348	221	220	211	192	144	156
Trzyciąż	675	690	254	279	545	511	130	187
Wieliczka	934	1030	428	431	625	660	309	370
Wielka Wieś	374	396	209	208	211	221	163	175
Wiśniowa	367	373	228	239	195	104	172	183
Zabierzów	3345	3318	1398	1366	2714	2690	631	630
Zielonki	753	777	407	454	498	500	259	277

a/ Pracownicy pełnozatrudnieni / łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo /

oraz niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy.

Zdjęcia zakładu

KPB. Zakład Fabryka Domów „Fadom” Kraków-Bieżanów, stan obecny: 2021 r., fot. Agnieszka Maśłowska, IPN Kraków.

Lokalizacja